

R. Hynckes,
Doodskop,
olieverf, 1933

de goede prentkunst. Hoe grooter de hout- of linoleumsneden, hoe meer de richting van het schilderij werd nagestreefd. De effecten werden grof en berekend op ruimtewerking.

Toch zou men een groote vergissing begaan door de teekenkunst als vrijwel gestorven te beschouwen. De 19de-eeuwsche vorm is verdwenen, doch er is iets — en in het bijzonder in ons land — dat nooit geheel sterft: de levende aandacht. En deze levende aandacht herwint krachten. Aandacht beteekent reeds op zichzelf een opzettelijk zien, een wil om zich te verdiepen en tot in onderdeelen iets deelachtig te worden, dat men niet deelachtig wordt in de betoovering der impressie. Indrukken ontvangen en vasthouden beteekent reeds een aandachtsvorm, doch een lichten vorm. Het impressionisme was een selectie van de volstreckte aandacht. Het wist met minimale gegevens de illusie van de geheele verschijning te wekken. Het was een keuze en het was een verfijning, waarbij een belangrijk deel van hetgeen binnen de aandacht kon vallen, werd geofferd. De impressionistische teekening is dan ook op zijn best de essentiele samenvatting van een geheel, dat met lijnen wordt omschreven, nooit beschreven. De lijn van het lees- of beeld-teeken is niet omschrijvend noch beschrijvend, doch wordt geschreven.

De kentering in de kunsten, tegen het einde der 19de eeuw, zocht zoowel een herstel